

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

Föredraganden G Lavås

DOM
2012-01-12
Meddelad i
Härnösand

Mål nr
3456-11 E

SÖKANDE

Svea Inkasso AB, 556214-1423
Box 101
169 81 Solna

Ombud: advokaten Kristian Pedersen
Advokatfirman Delphi KB
Box 1432
111 84 Stockholm

Ombud: jur.kand. Ingrid Sandstedt
Advokatfirman Delphi KB
Box 1432
111 84 Stockholm

MOTPART

Landstinget Västernorrland
871 85 Härnösand

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2012-01-10	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 31511

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 314 871 27 Härnösand	Backgränd 9	0611 - 34 98 00 E-post: forvaltningsratteniharnosand@dom.se	0611 - 34 98 10	måndag – fredag 08:00-15:00

BAKGRUND

Landstinget Västernorrland (landstinget) genomför upphandling av inkassotjänster (dnr 11LS855) och har i tilldelningsbeslut den 26 oktober 2011 beslutat att som leverantör anta Sergel Kredittjänster AB. Tilldelningsbeslutet motiverades med att Sergel Kredittjänster AB lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med hänsyn till i förfrågningsunderlaget ställda kriterier.

YRKANDEN M.M.

Svea Inkasso AB (bolaget) begär överprövning och yrkar - så som talan slutligen fastställts - att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om. Bolaget anför bl.a. följande till stöd för sin talan. Anbud som innehåller avvikelser eller reservationer mot förfrågningsunderlagets krav och villkor är att betrakta som orent anbud och ska förkastas. Detta gäller särskilt anbud med prispåverkande reservationer, eftersom upphandlande myndighet som utvärderar och antar ett anbud med sådana reservationer bryter mot såväl likabehandlingsprincipen som transparensprincipen i förhållande till anbudsgivare som bemödat sig om att lämna anbud helt i enlighet med förfrågningsunderlaget. Av anbudsinvjudan och upphandlingsföreskrifterna, avsnitt 4.1, och av bilaga 2.4 Prisbilaga, framgår att det är ett uttryckligt krav att dels fylla i prisbilagan, dels för de olika posterna ange landstingets totalkostnad. Några tillkommande eller till storleken okända kostnader får således inte förekomma. Det vinnande anbudet har för ett flertal poster i prisbilagan lämnat ett pris om 0 kr, alternativt ett lågt pris, men med reservationer som innebär att den totala kostnaden för landstinget är okänd och i vart fall betydligt högre än vad som anges i vinnande anbud. Det vinnande anbudet är således ett orent anbud som rätteligen borde ha förkastats. De prisreservationer som finns i vinnande anbud har inneburit att landstinget inte kunnat göra en relevant jämförelse av de olika anbuden. Vidare måste enligt praxis ett förfrågningsunderlag, och därmed också prisformulär och andra bilagor, vara så klart och tydligt utformat att

leverantören på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid utvärderingen. Otydligt utformade utvärderingsmodeller som innebär att anbudsgivaren saknar möjlighet att förutse vad som kan komma att tillmätas betydelse vid prövningen av anbuderna är inte tillåtna. Ingenstans i förfrågningsunderlaget framgår att det skulle vara tillåtet för en anbudsgivare att reservera sig mot kraven i underlaget eller lämna reservationer. Enligt vad som framgår av upphandlingsrapporten har landstinget även själv medgett att prisbilagan varit bristfälligt utformad och att man därför varit tvungen att kontakta anbudsgivarna för att säkerställa att de förstått prisbilagan. Genom att således tillämpa ett förfrågningsunderlag som med avseende på utvärderingsmodell och prisformulär är så otydligt att det inte på förhand varit möjligt att utläsa hur pris fick lämnas i upphandlingen, har landstinget brutit mot principerna om likabehandling och transparens. Reservationer i lämnat anbud innebär att anbudsgivaren frångår sig en del av den ekonomiska risken och övervältrar denna på den upphandlande myndigheten. Bolaget har placerats på andra plats vid anbudsvärderingen och har lidit eller i vart fall riskerat att lida skada.

Landstinget bestrider bifall till ansökan i den del det avser yrkandet att upphandlingen ska rättas på så sätt att vinnande anbud förkastas innan utvärdering sker, men vitsordar andrahandsyrkandet att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om. Landstinget anför bl.a. följande. Vid utvärderingen har fastslagits att Sergel lämnat det för landstinget bästa priset. Att landstinget brutit mot principen om likabehandling bestrids eftersom landstinget vid kvalificering och utvärdering av anbud behandlat samtliga anbud och anbudsgivare lika. Med hänvisning till vad som angetts i upphandlingsrapporten – att då landstingets prisbilaga ej varit optimalt uppställd för att hantera bonus/provision har dialog förts med anbudsgivarna för att säkerställa att landstinget uppfattat anbuderna på ett korrekt sätt – förstår landstinget utifrån vad bolaget anfört, att bristerna som föreligger är av större dignitet än landstinget ansåg vid tidpunkten för tilldelning. Det är

därför landstingets bedömning att det kan anses föreligga brister i transparens.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser

Förvaltningsrätten konstaterar att den aktuella upphandlingen påbörjades efter den 15 juli 2010, varför LOU ska tillämpas i dess lydelse efter detta datum.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 5 § första stycket LOU).

Utredningen i målet

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

”2.1 Omfattning

Upphandlingen av inkassotjänster avser fakturapåminnelser, inkasso, långtidsbevakning, avbetalningsplaner och utlandsinkasso av i huvudsak patientfakturor.

---

4 UTVÄRDERING AV ANBUD/TILLDELNING AV KONTRAKT

Under förutsättning att inkomna anbud uppfyller kvalificeringskrav och obligatoriska krav enligt förfrågningsunderlaget, kommer det anbud att antas som är det för landstinget ekonomiskt mest fördelaktiga med hänsyn tagen till följande utvärderingskriterier:

- Pris

- Internettjänst

- Funktion

Kriterierna är angivna i fallande prioritetsordning.

4.1 Pris

Vid utvärdering av kriteriet *Pris* så kommer totalkostnader att beräknas utifrån uppgifter lämnade i 2.4 Prisbilaga.”

Av upphandlingsrapporten framgår bl.a. följande.

”5.1.4. Utvärdering av produkt/tjänst (steg 4)

Utvärderingen av samtliga utvärderingskriterier (bör-krav) har gjorts enligt den modell och de kriterier som angivits i förfrågningsunderlaget. Värderingen baseras på de uppgifter som anbudsgivarna lämnat i sina anbud samt eventuella förtydliganden.

5.2.1 Pris

Vid utvärdering av pris har anbudsgivarna bedömts utifrån det mest fördelaktiga erbjudandet för landstinget utifrån de uppgifter angivna i 2.4 Prisbilaga. Anbuderna är att betrakta som likvärdiga på de flesta av punkterna. I många fall är kostnaden för landstinget noll (0) kronor. --- NOT: Då landstingets prisbilaga ej varit optimalt uppställd för att hantera bonus/provision har dialog förts med anbudsgivarna för att säkerställa att landstinget uppfattat anbuderna på ett korrekt sätt.”

2.4 Prisbilaga är uppställd så att anbudsgivaren för ett antal typer av kostnader/åtgärder utifrån en hypotetisk volym per år och ett hypotetiskt fordringsbelopp ska ange bl.a. landstingets totalkostnad. Av 2.4 Prisbilaga i det anbud som lämnats av Sergel Kreditjänster AB, d.v.s. den leverantör som landstinget beslutade att anta, framgår bl.a. följande.

Punkt 4 – Avseende ”Ersättning återkallning av ärende som gått till inkasso (inkl myndighetskontroll)” anges totalkostnaden för landstinget vara 0 kr. I fältet för kommentar anges att ”Kostnad tas enbart ut om ärenden gått vidare till betalningsföreläggande eller utmätning”.

Punkt 6 – Avseende ”Ersättning för kostnader vid ansökan om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten” anges totalkostnaden för landstinget vara 0 kr. I fältet för kommentarer anges att ”Landstinget betalar enbart de avgifter som gäldenären inte betalar”.

Punkt 7 – ”Ersättning för kostnader vid ansökan om utmätning/verkställighet hos Kronofogdemyndigheten” anges totalkostnaden för landstinget vara 0 kr. I fältet för kommentarer anges att ”Landstinget betalar enbart de avgifter som gäldenären inte betalar”.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Förvaltningsrätten har denna dag prövat samma upphandling som i detta mål men med annan sökande. Förvaltningsrätten har i det målet (målnr 3446-11) kommit fram till att upphandlingen ska göras om.

Bolaget har gjort gällande att landstinget brutit mot principerna om förutsebarhet och likabehandling i LOU genom att anta ett anbud som innehåller oklarheter kring angiven kostnad för landstinget.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att bedömningen av vilket anbud som är det för landstinget ekonomiskt mest fördelaktiga vad avser pris är hänförligt till upphandlingens *utvärderingsfas*. Av förfrågningsunderlaget framgår att priset ska beräknas utifrån uppgifter lämnade i 2.4 Prisbilaga. I prisbilagan efterfrågas totalkostnad för landstinget. Det anbud som tilldelats upphandlingen anger på punkterna 4, 6 och 7 totalkostnaden för landstinget till 0 kr, men innehåller samtidigt uppgifter i kommentarsfältet där det framgår att vissa kostnader ändå kan tillkomma för landstinget. Ingenstans i förfrågningsunderlaget framkommer att landstinget skulle komma att acceptera reservationer vad gäller pris. Förvaltningsrätten anser därför – i likhet med bolaget – att landstinget inte med ledning av detta anbud kunnat beräkna totalkostnad och därmed kunnat lägga dessa inlämnade prisuppgifter till grund för en *utvärdering* utan att strida mot principerna om likabehandling och transparens. Vidare anser förvaltningsrätten – i likhet med bolaget – att landstinget, genom att ändå acceptera dessa oklarheter vad avser totalkostnad, visat att förfrågningsunderlaget är otydligt eftersom det inte anger att oklarheter vad gäller totalkostnad skulle komma att accepteras. Då förfrågningsunderlaget på detta sätt är otydligt

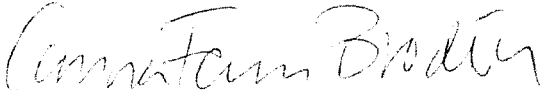
på en av bolaget åberopad grund, brister upphandlingen i fråga om förutsebarhet och likabehandling.

Förfrågningsunderlaget uppfyller således inte kraven på förutsebarhet och likabehandling och bolaget får genom landstingets förfarande anses i vart fall riskerat att lida skada. Förvaltningsrätten anser att dessa brister medför att det inte är tillräckligt att rättelse sker, utan upphandlingen måste göras om.

Förvaltningsrätten erinrar om bestämmelsen i 16 kap. 10 § första stycket LOU.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Carina Ferm Brodén

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1C LOU